॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ विकारंहृदयव्यथाऽश्रुनेत्रत्वादिकं ॥ ३१ ॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेचतुःसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

संनिग्राह्यात्मानोदुःखंदह्यमानोमहीपतिः ॥ बाष्पसंदिग्धयावाचापुनरेवेदमब्रवीत् ॥ २४ ॥ बाहुकउवाच वैषम्यमपिसंप्राप्तागोपायंतिकुलस्त्रियः ॥ आत्मानमात्मनासत्योजितःस्वर्गोनसंशयः ॥ २५ ॥ रहिताभर्तृभिश्चापिनक्रुध्यंतिकदाचन ॥ प्राणांश्चारित्रकवचान्धारयंतिवरस्त्रियः ॥ २६ ॥ विषमस्थेनमूढेनपरिभ्रष्टसुखेनच ॥ यत्सातेनपरित्यक्तातत्रनक्रोद्धुमर्हति ॥ २७ ॥ प्राणयात्रांपरिप्रेप्सोःशकुनैर्हृतवाससः ॥ आधिभिर्दह्यमानस्यश्यामानक्रोद्धुमर्हति ॥ २८ ॥ सत्कृताऽसत्कृतावापिपतिंदृष्ट्वातथाविधं ॥ राज्यभ्रष्टंश्रियाहीनंक्षुधितंव्यसनाप्लुतं ॥ २९ ॥ एवंब्रुवाणस्तद्वाक्यंनलःपरमदुर्मनाः ॥ नबाष्पमशकत्सोढुंप्ररुरोदचभारत ॥ ३० ॥ ततःसाकेशिनीगत्वादमयंत्यैन्यवेदयत् ॥ तत्सर्वंकथितंचैवविकारंतस्यचैवतं ॥ ३१ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआरण्यकेपर्वणिनलोपाख्यानप० नलकेशिनीसंवादेचतुःसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ बृहदश्वउवाच दमयंतीतुतच्छ्रुत्वाभृशंशोकपरायणा ॥ शंकमानानलंतंवैकेशिनीमिदमब्रवीत् ॥ १ ॥ गच्छकेशिनिभूयस्त्वंपरीक्षांकुरुबाहुके ॥ अब्रुवाणासमीपस्थाचरितान्यस्यलक्षय ॥ २ ॥ यदाचकिंचित्कुर्यात्सकारणंतत्रभामिनि ॥ तत्रसंचेष्टमानस्यलक्षयंतीविचेष्टितं ॥ ३ ॥ नचास्यप्रतिबंधेनदेयोग्निरपिकेशिनि ॥ याचतेनजलंदेयंसर्वथात्वरमाणया ॥ ४ ॥ एतत्सर्वंसमीक्ष्यत्वंचरितंमेनिवेदय ॥ निमित्तंयत्त्वयादृष्टंबाहुकेदैवमानुषं ॥ ५ ॥ यच्चान्यदपिपश्येथास्तच्चाख्येयंत्वयामम ॥ दमयंत्यैवमुक्तासाजगामाथचकेशिनी ॥ ६ ॥ निशम्याथहयज्ञस्यलिंगानिपुनरागमत् ॥ सातत्सर्वंयथावृत्तंदमयंत्यैन्यवेदयत् ॥ निमित्तंयत्तयादृष्टंबाहुकेदैवमानुषं ॥ ७ ॥ केशिन्युवाच दृढंशुच्युपचारोसौनमयामानुषःक्वचित् ॥ दृष्टपूर्वःश्रुतोवापिदमयंतितथाविधः ॥ ८ ॥ ह्रस्वमासाद्यसंचारंनासौविनमतेक्वचित् ॥ तंतुदृष्ट्वायथासंगमुत्सर्पतियथासुखं ॥ ९ ॥ संकटेप्यस्यसुमहान्विवरोजायतेधिकः ॥ ऋतुपर्णस्यचार्थायंभोजनीयमनेकशः ॥ १० ॥ प्रेषितंतत्रराज्ञातुमांसंबहुचपाशवं ॥ तस्यप्रक्षालनार्थायकुंभास्तत्रोपकल्पिताः ॥ ११ ॥ तेतेनावेक्षिताःकुंभाःपूर्णाएवाभवंस्ततः ॥ ततःप्रक्षालनंकृत्वासमधिश्रित्यबाहुकः ॥ १२ ॥

दमयंतीति ॥ १ ॥ २ ॥ पाठांतरेसंलक्ष्यंलक्षणीयं तेत्वया ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ शुच्युपचारःजलस्थलशुद्ध्यादिपरः ॥ ८ ॥ संचारंद्वारंह्रस्वमपिउत्सर्पतिदीर्घंभवति ॥ ९ ॥ संकटेसंकुचिते एतेनभूमिजयोदर्शितः ॥ १० ॥ पाशवंपशुसंबंधि ॥ ११ ॥ कुंभाःपूर्णाएवेतिजलधातुजयउक्तः ॥ १२ ॥

Digitized by Google